

koordinering inden for retshjælpsområdet, men en ajourføring af de gældende indtægtsgrænser er stærkt og øjeblikkeligt påkrævet og kan ske uden på nogen måde at foregribe en kommende reform.

2. Vedrørende husstandsindkomstens betydning

Efter de nævnte bekendtgørelser er det fastsat, at hvis ansøgeren er gift og lever sammen med sin ægtefælle, er det summen af ægtefællernes socialindkomster, der er afgørende for, om betingelserne for at opnå bevilling til fri proces eller retshjælp er opfyldt. Det vil sige, at hvis en samlet husstandsindkomst overstiger 110.000 kr. (henholdsvis 83.000 kr. for retshjælpens vedkommende) med de nævnte børnetillæg, er muligheden for fri proces eller retshjælp udelukket. Dette er naturligvis særlig grelt, idet langt de færreste husstandsindkomster ligger under 110.000 kr., respektive 83.000 kr. Men hertil kommer det rent principielle, at man efter forslagstillernes opfattelse i en stor del af anden lovgivning lægger vægt på enkeltpersonens indkomst og ikke familieindkomsten. Det ville være naturligt og føles nødvendigt at indføre samme princip i forbindelse med regulering af indtægtsgrænserne.

3. Vedrørende vederlag til lægdommere og vidner

I den seneste bekendtgørelse om ydelser til lægdommere og vidner (1977) er det fastsat, at der tilkommer nævninge, domsmænd, sagkyndige retsmedlemmer og lægdommere i boligretterne 330 kr. for hver dag og 66 kr. for hver nat, de i anledning af deres hverv må være borte fra hjemmet.

Disse grænser har været uændrede i snart 10 år, og adskillige henvendelser til regeringen med henblik på en regulering har ikke ført til noget resultat.

Dette er i strid med den tidligere regerings og formentlig også den nuværende regerings intentioner med lægdommersystemet. Det er således i cirkulære af 10. marts 1984 fastsat, at »det må anses for ønskeligt, at de personer, der udtages, udgør et alsidigt sammensat udsnit af befolkningen. Der

bør tilstræbes en nogenlunde ligelig repræsentation af de forskellige aldersklasser og af mænd og kvinder«.

En sådan alsidig sammensætning modvirkes imidlertid klart af de gældende satser. Disse vil i mange tilfælde højst udgøre halvdelen eller endnu mindre af den tabte arbejdsfortjeneste. (Det bør bemærkes, at de 330 kr. naturligvis er skattepligtige).

I praksis betyder de gældende ydelser, at det stort set kun vil være muligt at sammensætte grundlister, der består af offentligt ansatte, pensionister og hjemmegående husfædre og -mødre, som intet arbejdstab har. Den almindelige arbejdende befolkning og erhvervsdrivende vil lide tab og undertiden betydelige tab ved at være lægdommere. Det bør i denne forbindelse erindres, at adskillige domsmandssager og nævningesager kan vare både i ugevis og endda i månedesvis.

Forslagstillerne mener ikke, at regeringens spæbebestræbelser på denne måde bør gå ud over de almindelige principper, der er ledende for lægdommersystemet. Men det er det, der i øjeblikket sker.

Det er vanskeligt at skønne over forslaget økonomiske konsekvenser. Overvældende voldsomme kan disse ikke antages at være, hvortil naturligvis bør føjes, at det drejer sig om væsentlige principper for et retssamfunds gode funktion.

Det skal i øvrigt tilføjes, at hensigten med retshjælpsordningen netop var at være procesbesparende, idet det vederlag, der ydes til advokater før en eventuel proces, ofte vil medføre, at en proces og herunder en bevilling til fri proces kan spares.

4. Vedrørende vederlag til advokater, der yder offentligt retshjælp

I forbindelse med denne beløbsmæssige revision bør det i øvrigt overvejes, om det beløb, en advokat får (200 kr., undertiden 800 kr.), ikke også bør justeres. Det har ligeledes stået uændret siden 1980, og den manglende regulering vil naturligvis kunne betyde, at den kreds af advokater, der ønsker at yde retshjælp, vil kunne formindskes.